

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКА ВЛАДА

EDU**∞****NS**
UNIVERSITY

PROCEEDINGS FROM THE SCIENTIFIC CONFERENCE

**“Green transition in the
economy - situation and
perspectives“**

***„Zelena tranzicija u privredi –
stanje i perspektive“***

Novi Sad, Sremska Kamenica, Serbia

12th October 2023.

Novi Sad, Sremska Kamenica, 2023.

Zelena tranzicija u privredi – stanje i perspektive

Izdavač:

Univerzitet Educons

Vojvode Putnika 85-87, Novi Sad (S. Kamenica)

Tel: +381 21 4893 610

Urednici:

prof. dr Andrea Andrejević Panić

prof. dr Jelena Ješić

doc. dr Simonida Vukadinović

Tehnički urednici:

doc. dr Simonida Vukadinović

prof. dr Jelena Ješić

prof. dr Andrea Andrejević Panić

dr Zoran Brljak

Štampa: Tampograf, Novi Sad

Tiraž: 100 primeraka

ISBN-978-86-82088-13-4

Izrada ove publikacije realizovana je uz podršku Pokrajinskog sekretarijata za visoko obrazovanje i naučnoistraživačku delatnost Autonomne pokrajine Vojvodine.

Ugovor broj: 142-451-2624/2023-04.

SCIENTIFIC CONFERENCE
“Green transition in the economy - situation and perspectives“

Contents

1. UNAPREĐENJE NACIONALNE KONKURENTNOSTI KAO CILJ UPRAVLJANJA SAVREMENIM EKONOMSKIM RAZVOJEM Andrea Andrejević Panić, Slobodan Cvetanović	11
2. NATIONAL INNOVATIVE CAPACITY AND ECONOMIC GROWTH IN RELATION TO SUSTAINABILITY Danica Mulić, Andrea Andrejević Panić	25
3. ORGANSKA POLJOPRIVREDA OD PROŠLOSTI DO SADAŠNJOSTI Zorana Srećkov, Vesna Vasić, Zorica Mrkonjić, Mirjana Bojović, Igor Vukelić Gordana Racić, Olivera Nikolić	39
4. EKONOMSKO – EKOLOŠKI DUE DILIGENCE KROZ PRIZMU EKSPLOATACIJE NEOBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE Pavle Parnicki, Diona Đurđević, Bela Muhi	49
5. THE IMPORTANCE OF CIRCULAR ECONOMY DEVELOPMENT STRATEGIES IN THE WESTERN BALKANS REGION Jelena Ignjatović, Azemina Mashović, Jovana Kisin	65
6. INDICATORS OF RURAL DEVELOPMENT – CASE STUDY OF UŽICE Dejan Supić, Bogdan Milutinović	82
7. TOURISM INDUSTRY GOING GREEN: ECO-FRIENDLY TRENDS IN TOURISM Bela Muhi, Srđan Milošević	99
8. EKONOMSKI POKAZATELJI GAJENJA HELJDE SA ASPEKTA ODRŽIVOG RAZVOJA Olivera Nikolić, Dejan Supić, Slađan Rašić, Zorana Srećkov, Zorica Mrkonjić	108

9. ZELENA TRANZICIJA, TRŽIŠTE RADA I INFLACIJA U REPUBLICI SRBIJI Simonida Vukadinović, Andrea Andrejević Panić, Jelena Ješić	118
10. ODRŽIVA UMETNOST I CIRKULARNA EKONOMIJA: KREATIVNI PRISTUPI U POSTIZANJU ZELENE TRANZICIJE Sandra Iršević	127
11. EKO-SERTIFIKACIJA PROIZVODA I EKOLOSKI SISTEM MENADZMENTA - EKONOMSKI IZAZOV I INVESTICIJA U ODRŽIVU EKONOMIJU ZNANJA Jelena Ješić, Andrea Okanović, Andrea Andrejević Panić	135
12. CIRKULARNA EKONOMIJA KAO MEHANIZAM ZA REDUKCIJU OTPADA OD PLASTIKE Dunja Prokić, Ljiljana Ćurčić, Nataša Stojić, Mira Pucarević, Biljana Panin, Dragana Linda Mitić	145
13. RESILIENCE OF SETTLEMENTS IN TOURISM, ACTIONS FROM NATIONAL TO THE LOCAL LEVEL Éva Erdélyi	155

Naučni odbor

prof. dr Marko Malović, Fakultet poslovne ekonomije
Univerzitet Edukons, Sremska Kamenica

prof. dr Ivica Nikolić, Učiteljski fakultet, Univerzitet Educons, Sremska
Kamenica

prof. dr Goran Anđelić, Studije bezbednosti, Univerzitet Educons,
Sremska Kamenica

prof. dr Olivera Nikolić, Fakultet ekološke poljoprivrede, Univerzitet
Educons, Sremska Kamenica

prof. dr Aleksandra Rankov, Informacione tehnologije, Univerzitet
Educons, Sremska Kamenica

prof. dr Jelena Ješić, Fakultet poslovne ekonomije Univerzitet Educons,
Sremska Kamenica

prof. dr Andrea Andrejević Panić, Fakultet poslovne ekonomije
Univerzitet Educons, Sremska Kamenica

prof. dr Gordana Racić, Fakultet poslovne ekonomije Univerzitet
Educons, Sremska Kamenica

doc. dr Simonida Vukadinović, Fakultet poslovne ekonomije
Univerzitet Educons, Sremska Kamenica

Organizacioni odbor

prof. dr Jelena Ješić, Fakultet poslovne ekonomije Univerzitet
Educons, Sremska Kamenica

prof. dr Andrea Andrejević Panić, Fakultet poslovne ekonomije
Univerzitet Educons, Sremska Kamenica

prof. dr Gordana Racić, Fakultet ekološke poljoprivrede,
Univerzitet Educons, Sremska Kamenica

prof. dr Srđan Milošević, Fakultet poslovne ekonomije
Univerzitet Educons, Sremska Kamenica

doc.dr Simonida Vukadinović, Fakultet poslovne ekonomije
Univerzitet Educons, Sremska Kamenica

doc.dr Jelena Tadić, Fakultet poslovne ekonomije Univerzitet
Educons, Sremska Kamenica

doc.dr Jelena Jotić, Fakultet poslovne ekonomije Univerzitet
Educons, Sremska Kamenica

doc.dr Milan Mihajlović, Fakultet poslovne ekonomije
Univerzitet Educons, Sremska Kamenica

dr Zoran Brljak, Fakultet poslovne ekonomije Univerzitet
Educons, Sremska Kamenica

Jovana Kisin, Fakultet poslovne ekonomije Univerzitet Educons,
Sremska Kamenica

Nemanja Brkljača, Fakultet poslovne ekonomije Univerzitet
Educons, Sremska Kamenica

Milica Brljak, Fakultet poslovne ekonomije Univerzitet Educons,
Sremska Kamenica

dr Simonida Vukadinović²⁵, docent

Univerzitet Edukons, Sremska Kamenica – Novi Sad,
Fakultet Poslovne ekonomije

dr Andrea Andrejević Panić²⁶, vanredni profesor

Univerzitet Edukons, Sremska Kamenica – Novi Sad,
Fakultet Poslovne ekonomije

dr Jelena Ješić²⁷, vanredni profesor

Univerzitet Edukons, Sremska Kamenica – Novi Sad,
Fakultet Poslovne ekonomije

ZELENA TRANZICIJA, TRŽIŠTE RADA I INFLACIJA U REPUBLICI SRBIJI²⁸

SAŽETAK: Pitanje zaposlenosti i stanja na tržištu rada je pored inflacije i privrednog rasata, jedan od tri ključna makroekonomska fenomena, sa kojima se svaka ekonomija, ali i svet susreću, a izazovi na ovim područjima opredeljuju funkcionisanje privrede u celini.

Zelena tranzicija je neminovnost, ukoliko želimo da razmišljamo odgovorno, kao ekonomska bića, a privređivanje u skladu sa održivim razvojem imperativ su kako za razvijene, tako i ekonomije u razvoju.

U radu će kroz poglavlja Tržište rada i inflacija u Republici Srbiji, biti prezentovani primeri preduzeća koja posluju u skladu sa principima cirkularne ekonomije, kao i predstavljanje perspektive privrede Republike Srbije kroz zelenu tranziciju naše zemlje iz ugla zaposlenosti kao jednog od osnovnih ekonomskih ciljeva.

KLJUČNE REČI: Filipsova kriva, zaposlenost, cirkularna ekonomija, zelena radna mesta

²⁵ simonida.vukadinovic@educons.edu.rs

²⁶ andrea.andrejevic@educons.edu.rs

²⁷ jelena.jessic@educons.edu.rs

²⁸ Ovaj rad je deo istraživačkog projekta finansirog od strane Pokrajinskog sekretarijata za visoko obrazovanje i naučnoistraživačku delatnost Autonomne pokrajine Vojvodine pod nazivom: Povratak inflacije i ekonomski izazovi za male otvorene privrede br. projekta 142-451- 3062/2023 ,kao i projekta finansiranog od strane Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije, grant broj: 451-03-47/2023-01/200032

UVOD

Klimatske promene i devastacija životne sredine predstavljaju veliku pretnju kako Evropskoj uniji, tako i svetu. Evropski zeleni plan, osmišljen je sa ciljem da se rešenje za ove probleme. Nova evropska strategija rasta, treba Uniju da pretvori u modernu, konkurentnu i resursno efikasnu ekonomiju. Evropski zeleni plan za cilj ima da Evropa bude klimatski neutralna do 2050. godine, te da podstakne privredu zelenom tehnologijom, stvori održivu industriju i transport, ali i da smanji zagađenje. Pretvaranje klimatskih i ekoloških izazova u prilike učiniće tranziciju pravednom i inkluzivnom za sve.

Državama članicama EU pomaže Evropska komisija (EK) u osmišljavanju i sprovođenju reformi, koje predstavljaju osnov za zelenu tranziciju i podstiču postizanje ciljeva Evropskog zelenog plana. Dizajniranju neophodnih procedura EK pomaže i centralna i lokalna administracija i uspostavljanje koordinacionih struktura, neophodnih za sprovođenje zelenih politika. Tranziciji ka klimatski neutralnoj ekonomiji, moraju da doprinesu sve države članice EU, regioni i sektori, iako, obim izazova nije isti za sve, obzirom da postoje regije koje zavise od fosilnih goriva i industrije sa intenzivnim ugljenikom, a one će biti posebno pogođene i moraće proći kroz veliku ekonomsku, ekološku i društvenu transformaciju.

Čak 77% građana EU smatra da su klimatske promene u ovom trenutku veoma ozbiljan problem. Većina Evropljana smatra da su Evropska unija (56%), nacionalne vlade (56%), biznis i industrija (53%) odgovorne za borbu protiv klimatskih promena. Osam od deset ispitanika smatra da je važno da njihova nacionalna vlada (86%) i Evropska unija (85%) preduzme mere za poboljšanje energetske efikasnosti do 2030. godine (npr. podsticanje ljudi da izoluju svoje domove, instaliraju solarne panele ili kupuju električne automobile).²⁹ Obzirom na rast cena energenata i ograničenja u snabdevanju gasom usled delovanja Rusije. 58% građana EU smatra da treba ubrzati korišćenje obnovljivih izvora energije, povećati energetske efikasnost, ubrzati prelazak na zelenu ekonomiju.

²⁹ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2954>

TRŽIŠTE RADA I INFLACIJA U REPUBLICI SRBIJI

Tokom sedam godina pre pandemije, ekonomski zastoj je imao ograničen uticaj na inflaciju u većini industrijalizovanih zemalja, odnosno njihove Filipsove krive su bile veoma ravne. Međutim, od početka 2021. Filipsova kriva se povećala u širokom uzorku industrijalizovanih zemalja. Pored jaza u nezaposlenosti, inflatorna očekivanja su takode igrala važnu ulogu u određivanju inflacije u mnogim industrijalizovanim zemljama tokom oporavka od pandemije izazvane korona virusom od 2019. godine. Uz to, još je prerano da se utvrdi da li će se ovo strmljenje Filipsove krive nastaviti (Hobijn B. et al, 2023).

Jedan od ključnih teorijskih koncepata ekonomske politike, empirijski inverzni odnos između nivoa inflacije i nezaposlenosti je Filipsova kriva. Recipročna vrednost njenog nagiba, koja se ponekad naziva i „odnos žrtve“, predstavlja povećanje stope nezaposlenosti povezano sa smanjenjem stope inflacije za 1 procentni poen. Filipsova kriva je tokom šesdesetih godina prošlog veka, a posle toga i osamdesetih i devedestih godina dvadesetog veka, bila popularna, kao instrument ekonomske politike, obzirom da posmatra trade-off između nezaposlenosti i inflacije (Dimitrijević B, 2011). Kretanja inflacije i nezaposlenosti u periodu tokom pandemije korona virusa, i nakon nje predstavljani su u tabeli 1.

Tabela 1. Makroekonomske projekcije za područje evrozone, promena prema istom periodu prethodne godine %				
	2020	2021	2022	2023
BDP	-6,5	5,0	4,6	2,1
Lična potrošnja	-8,0	3,6	7,0	2,0
Državna potrošnja	1,3	3,4	-1,2	0,9
Bruto investicije u osnovna sredstva	-7,5	7,2	5,3	3,0
Izvoz	-9,3	8,9	6,7	4,0
Uvoz	-9,2	9,0	7,0	3,8
Zaposlenost	-1,5	0,5	1,2	1,0
Stopa nezaposlenosti	7,9	7,9	7,7	7,3
Inflacija	0,3	2,2	1,7	1,5
Jedinični troškovi rada	4,5	-1,0	-0,4	1,4
Fiskalni rezultat opšte države, % BDP	-7,3	-7,1	-3,0	-2,1
Bruto dug opšte države, % BDP	98,0	98,7	95,1	93,6
Saldo tekućeg računa, % BDP	2,1	1,8	1,3	1,5

Izvor: Ministarstvo finansija Republike Srbije: https://www.mfin.gov.rs/upload/media/6bzXXG_6184cf6e39c93.pdf

Na osnovu podataka, zaključujemo da je: stopa nezaposlenosti u posmatranom četvorogodišnjem periodu pala i beleži minimum u ovoj godini (7,3%). Prema podacima Ministarstva finansija Republike Srbije procenjene stope inflacije u našoj zemlji za isti period su respektivno 3,7%, 3,7%, 2,6 % i 2,5 %. stopa zaposlenosti je u drugom kvartalu 2021. iznosila 11,1% (povećana je u odnosu na isti period 2020. godine kada je bila 7,1%), a stopa zaposlenosti je u II kvartalu 2021. povećana na 48,3% sa 46, 2% koliko je bila godinu dana ranije [3] .

PRIMERI DOBRE PRAKSE CE U REPUBLICI SRBIJI

Model Cirkularne ekonomije predstavlja regenerativni ekonomski sistem. U ovom modelu se proizvodni resursi, otpad, emisija otpada i energetske odlike, umanjuju usporavanjem, zaokruživanjem i produžavanjem energetskih i materijalnih ciklusa (životni krugovi) u proizvodnji. (Vukadinovic, 2022). To se ostvaruje pre svega osmišljavanjem i stvaranjem proizvoda na takav način da im se maksimalno produži životni vek, ali i održavanjem, servisiranjem i reciklažom te nakon toga ponovnom upotrebom. Kako se tehnologija razvijala tako su se razvijale teorije i različiti koncepti. Preduslov realizacije koncepta cirkularne ekonomije je tehnologija, koje čine 25% industrijske revolucije.

Ekološke inovacije, smanjenjem uticaja na životnu sredinu, povećanjem otpornosti na spoljne pritiske i efikasnijim korišćenjem resursa, od vitalnog su značaja za podršku ovoj tranziciji na cirkularnu ekonomiju i postizanju ciljeva Evropskog zelenog dogovora. Osmi akcioni program EU za životnu sredinu podržava ciljeve ekološke i klimatske akcije Evropskog zelenog dogovora tako što ubrzava tranziciju na regenerativnu ekonomiju koja daje planeti više nego što je potrebno, posebno „kroz kontinuirane inovacije, prilagođavanje novim izazovima i saradnju - stvaranje”. Dvogodišnji tematski izveštaj predstavlja dobre prakse, pokretače i izazove za eko-inovacije u cilju podrške cirkularnoj industrijskoj transformaciji.

Eko-inovacije u kompanijama dovode do smanjenja troškova, poboljšavaju kapacitet za nalaženje novih mogućnosti rasta i poboljšavaju njihovu reputaciju među kupcima. Eko-inovacije su stoga moćan instrument za zaštitu životne sredine sa pozitivnim uticajem na privredu i društvo (EC, 2023).

FEPLO – Fabrika ekoloških vodoopornih ploča, je mlada kompanija, koja od svog osnivanja beleži konstantan razvoj. Bavimo se proizvodnjom vodoopornih EKO ploča. Vodooporne EKO ploče koje se proizvode u

fabriци “Feplo” su 100% ekološki proizvod jer se u postupku proizvodnje ne koriste nikakvi lepkovi, a 90% sastava čini reciklirani tetrapak, dok se u malom procentu dodaje otpadna plastika [10].

Ekofungi- proizvodi mešavine dehidriranog povrća i pečuraka su visokokvalitetni proizvodi SERTIFIKOVANI ORGANSKI. Sirovo, bez GMO, prilagođeno veganima, bez veštačkih sastojaka, HACCP, bez glutena, niskokalorično, malo ugljenih hidrata, bogato proteinima. Idealan za zdravu ishranu muškaraca, žena i dece. Bilo da ste zaposleni profesionalac, penzioner, sportista ili student, Ekofungi je savršen dodatak vašem obroku. Pečurke i povrće se ne suše već dehidriraju na temperaturi od 38 stepeni Celzijusa! Zato su naši miksevi PREMIUM KVALITETA: jednostavan i ukusan način za unos esencijalnih aminokiselina, punog spektra vitamina B i C, bogatih vlaknima i visokokvalitetnim proteinima iz pečuraka[9].

Steel impex doo - danas lider na srpskom tržištu u reciklaži otpada, osnovan je 2008. godine i 14 godina, uz stalne inovacije i rad na poboljšanju kvaliteta, kompanija se razvija u moderan reciklažni centar, u kome se vrši sakupljanje, skladištenje i tretman neopasnog otpada. Poverenje i pozitivne povratne informacije zadovoljnih korisnika, koji iz godine u godinu nastavljaju da saraduju sa nama, govori u prilog kvalitetu i posvećenosti našeg pristupa svakom pojedinačnom projektu. Sve proizvode prate međunarodne akreditacije, kao i atesti lokalnih nadležnosti, a od 2019. godine Steel Impex postaje i deo austrijskog Black Gold holdinga[11].

Plastic Gogić jedini je predstavnik srpskih firmi koji se bave cirkularnom ekonomijom na prošlogodišnjem međunarodnom sajmu cirkularne ekonomije Ecomundo 2022, rad je započela kao porodična firma, davne 1974. godine. Plastik Gogić zapošljava preko 170 radnika i posluje širom sveta. Dug put je za nama, a nove ideje i dobra organizacija obećavaju uspešnu budućnost. Kompanija Plastik Gogić se profilisala u oblasti brizganja različitih proizvoda od plastike. Porodična radnja iz sedamdesetih godina prošlog veka se razvila u ozbiljnu organizaciju čijih 85% prihoda stiže od izvoza proizvoda. Osnovni principi se nisu menjali: upornost, profesionalni pristup i društvena odgovornost. U četiri oblasti ova kompanija svoje proizvode nudi tržištu. Najvažniji su plastične kante i kontejneri za otpad, koji se isporučuju brojnim partnerima širom sveta. Kompanija je prisutna i u oblasti sporta, gde smo se profilisali za izradu multifunkcionalnih podloga i stolica za stadione. U ponudi Plastik Gogić možete naći okrugle kace različitih dimenzija (110-1.000 litara), kao i proizvode za kućnu, profesionalnu i industrijsku upotrebu [12].

Bosi Valjevo Bosis je regionalni lider u proizvodnji štampane i kaširane kartonske ambalaže i blister kartona inspirisan vizijom da dobro upakuje sve brendove. Ova privatna kompanija postoji od 1982. godine. Osnova brzorastućeg poslovanja je stalno investiranje u razvoj i unapređenja kako bismo pronašli način da osnažimo brendove spakovane u našu ambalažu. Poslujući po svetskim standardima, ova kompanija ima sertifikate eko proizvodnje i ispunjavana zahtevnije svetske norme i isporučujemo proizvode najvišeg kvaliteta [14].

Elixir Group je poslovni sistem koji se kontinuirano razvija u oblasti hemijske industrije i agrobiznisa, kroz brojne projekte posvećene održivom razvoju, primeni modela cirkularne ekonomije i unapređenju resursne efikasnosti. Više od 3 decenije, primenom najboljih tehnologija, inovativnih i održivih rešenja, Elixir Group postavlja standarde po pitanju kvaliteta hemijskih proizvoda i industrijskih usluga. Kompanija je osnovana 1990. godine i razvijala se kroz privatizaciju proizvodnih kompanija i kontinuirane investicije kojima je Elixir Group unapredio tradiciju hemijske industrije dugu 80 godina i postao regionalni lider u Jugoistočnoj Evropi. Poslovni sistem ove grupe čini 6 kompanija koje međusobno kolaboriraju sa više od 1.800 zaposlenih. Da su ljudi naša najveća snaga i kapital potvrđuje stabilan i posvećen tim iskusnih profesionalaca i konstantan priliv mladih talenata. Svoju razvojnu strategiju Elixir Group kreira na temeljima kvaliteta i saradnje, kroz snažnu podršku održivom razvoju lokalnih zajednica u kojima posluje i unapređenje dugoročne konkurentnosti na međunarodnom tržištu [13].

Prikaz br. 1. Broj zaposlenih u sektoru prikupljanja opasnog otpada R. Srbiji 2013-2023.

Izvor: <https://www.ecofeminizam.com/2023/07/05/zbrinute-rekordne-kolicine-opasnog-otpada/> [04.09.2023.].

Udruženje reciklera Srbije objavilo je podatak da je industrija posebnih tokova otpada zbrinula od 2010. godine do 2023. godine više od 1,2 milijardu kilograma opasnog otpada. Zbrinuto je 500 hiljada tona otpadnih guma, 360 hiljada tona električnog i elektronskog otpada, 240 hiljada tona akumulatora, 58.000 tona otpadnih ulja i 22 hiljade tona otpadnih vozila, a broj zaposlenih u ovom sektoru cirkularne ekonomije beleži konstantan rast.

PERSPEKTIVE MODELA CIRKULARNE EKONOMIJE REPUBLIKE SRBIJE

Iako zelena radna mesta još nisu definisana (više o ovome Vukadinović, 2022), za procenu uticaja tranzicije ka CE na tržište rada veoma je korisna definicija zelenih radnih mesta koju je dala Evropska komisija 2014. godine, koja definiše zelena radna mesta (odnosno „zelene“ poslove) kao sve one poslove koji „... zavise od životne sredine ili su kreirani, supstituisani ili redefinisani (u smislu veština, radnih metoda, profila i slično) u procesu tranzicije ka zelenijoj privredi“. U skladu sa tom definicijom, zelena radna mesta mogu biti: 1. novoformirana (na primer, povećavanjem stope renoviranja zgrada ili smanjivanjem emitovanja ugljenika i uvođenjem tehnologija skladištenja), 2. kreirana supstituisanjem (električni automobili zamenjuju klasične) ili 3. redefinisana (na primer, dimnjačari kao kontrolori emisija)“ (Mitrović, Jandrić, 2022, 2)

Prelazak na model CE, podrazumeva pored promene poslovne i filozofije odnosno navika stanovništva, tehnološke i demografske promene, što će imati efekat na tržištu rada. Neminovno je da će neka radna mesta nestati, ali će nova nastati, i upravo zbog toga će tržište rada imati ne samo ključnu ulogu u procesu prelaska na CE već će pretrpeti i velike promene. Za procedure primene koncepta CE veliki značaj ima PROGRAM razvoja cirkularne ekonomije u Republici Srbiji za period 2022–2024. godine, objavljen u decembru 2022. godine. Kada se donesu strateška dokumenta u oblasti industrije, i predstave okvir za akcione planove efekat implementacije modela CE biće direktno vidljiv i reflektovan na tržište rada (rasta zaposlenosti), i očekivanog pada inflacije.

ZAKLJUČAK

Iako je teško predvideti kretanja Filipsove krive u periodu pred nama, i inflacija raste, zaposlenost se takođe povećava i usmeravanje privreda ka zelenoj tranziciji i konceptima koji podržavaju održivi razvoj su deo sadašnjice, ka boljoj budućnosti za čoveka kao ekonomsko biće, koje treba ne samo da misli o benefitima privređivanja, već i o budućim generacijama, kojima je planeta jedina koju imamo i kojima ostaje.

Primeri dobre prakse, kojih je ne samo u svetu, već i u Republici Srbiji sve više, upućuju na važnost i značajne koristi primene zelene tranzicije kako na nivou ekonomija, tako i na mikro nivou.

SUMMARY

GREEN TRANSITION, LABOR MARKET AND INFLATION IN THE REPUBLIC OF SERBIA

The issue of employment and the state of the labor market is, in addition to inflation and economic growth, one of the three key macroeconomic phenomena that every economy, as well as the world, faces, and the challenges in these areas determine the functioning of the economy as a whole.

Green transition is inevitable, if we want to think responsibly, as economic beings, and economic development in accordance with sustainable development is imperative for both developed and developing economies.

The paper will present the green transition of our country from the point of view of employment as one of the basic economic goals through the chapters Labor market and inflation in the Republic of Serbia, examples of companies that operate in accordance with the principles of circular economy, as well as perspectives of the economy of the Republic of Serbia.

KEYWORDS: Phillips curve, employment, circular economy, green jobs

Literatura:

- [1] Dimitrijević B, Povratak Filipsove krive - veza inflacije i nezaposlenosti kod razvijenih zemalja u periodu 1970-2000. godina, Poslovna ekonomija, Univerzitet Educons, 2011, vol. 5, br. 2, str. 59-81.
- [2] Hobijn B. , Miles R. ,Royal J., Zhang J.,The Recent Steepening of Phillips Curves,Chicago Fed Letter, No. 475, January 2023,
<https://www.chicagofed.org/publications/chicago-fed-letter/2023/475>
- [3] Ministarstvo finansija Republike Srbije: https://www.mfin.gov.rs/upload/media/6bzXXG_6184cf6e39c93.pdf
- [4] Dedić M, Casopis Industrija, 2023 <https://www.industrija.rs/vesti/clanak/cirkularna-ekonomija-i-inovacije>
- [5].Mitrović Đ.,Jandrić M., Tranzicija ka cirkularnoj ekonomiji i izazovi za tržište rada Friedrich-Ebert-Stiftung , 2022. str.2.
- [6] Vukadinović S. Monografija: *Cirkularna ekonomija i zapošljavanje u Evropskoj uniji* , Univerzitet Educons, Sremska Kamenica, Srbija
- [7] <https://reform-support.ec.europa.eu/what-we-do/green-transition>
- [8]<https://www.ecofeminizam.com/2023/07/05/zbrinite-rekordne-kolicine-opasnog-otpada/>[04.09.2023.].
- [9] <https://www.systemekofungi.com/products/>[04.09.2023.].
- [10] <https://feplo.rs/>[04.09.2023.].
- [11] <https://steelimpex.rs/>[04.09.2023.].
- [12] <https://plastikgogic.rs/sr/>[04.09.2023.].
- [13] <https://www.elixirgroup.rs/>[04.09.2023.].
- [14] www.bosis.rs [04.09.2023.].

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

338.1:502.131.1(082)

SCIENTIFIC Conference “Green transition in the economy - situation and perspectives” (2023 ; Sremska Kamenica, Novi Sad)

Proceedings from the Scientific Conference “Green transition in the economy - situation and perspectives” = “Zelena tranzicija u privredi – stanje i perspektive”, Novi Sad, Sremska Kamenica, Serbia 12th October 2023. / [urednik Marko Malović]. - Novi Sad ; Sremska Kamenica : Educons University, 2023 (Novi Sad : Tampograf). - 163 str. : ilustr. ; 25 cm

Radovi na srp. i engl. jeziku. - Tiraž 100. - Bibliografija. - Rezimei na srp. i engl. jeziku.

ISBN 978-86-82088-13-4

a) Циркуларна економија -- Зборници

COBISS.SR-ID 125552905